

บันทึก

เรื่อง การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีหนังสือ ด่วนมากที่ ศธ ๑๔๐๓/๑๒๗๓๒ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๓๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาสรุปความว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดปฏิทินดำเนินการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและหน่วยงานในสังกัดดำเนินการ โดยมีกำหนดการดังนี้

๑. คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอประชุมเพื่อเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ และเสนอชื่อไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

๒. ประชุมผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเลือกเพื่อเลือกกันเองที่จังหวัดในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

๓. ประชุมผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเลือกเพื่อเลือกกันเองครั้งที่ ๒ ที่จังหวัด (กรณีจำเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเลือกมาประชุมเลือกกันเองไม่ถึงกึ่งหนึ่งในการเลือกครั้งแรก) ในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖

จากกำหนดเวลาดังกล่าว สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาฉกรรจ์ดำเนินการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ตามกำหนด แต่เสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเลือกไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ช้ากว่ากำหนด ๑ วัน ส่วนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองเพชรบูรณ์และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอน้ำหนาวดำเนินการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนแดนดำเนินการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ เนื่องจากประธานกรรมการการประถมศึกษาอำเภอต้องการเข้าประชุมด้วยตนเองแต่ติดราชการอื่น จึงเลื่อนการประชุมคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอไปในวันดังกล่าว และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ได้เสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเลือกไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ตามกำหนด ส่วนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอน้ำหนาวและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชนแดนเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเลือกไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ซึ่งช้ากว่ากำหนด ๑ วัน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเลือกเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเลือกจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่างๆ ไปร่วมประชุม แล้วลงคะแนนเลือกกันเองในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ตาม

กำหนดปฏิทิน แต่ปรากฏว่ามีผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเลือกจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ไปร่วมประชุมเพียง ๑๐ คน ซึ่งไม่ถึงกึ่งหนึ่งของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด จึงมิได้มีการลงคะแนนเลือกกันเอง ต่อมาได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการเลือกจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ ไปเลือกกันเองเป็นครั้งที่ ๒ ในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ตามกำหนดปฏิทิน ปรากฏว่ามีผู้เข้าร่วมประชุม ๒๑ คน ขาด ๑ คน การเลือกตั้งครั้งนี้ปรากฏผลว่าได้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกจากประชาชนดังนี้

๑. “นายนิพนธ์ อินแนน” จาก สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหล่มสัก

๒. “นางกิมกี ปลั่งศรีทรัพย์” จาก สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหล่มเก่า

๓. “นายชูศักดิ์ อนุธรรมพันธ์” จาก สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองไผ่

แต่ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเลือกจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออื่นทักท้วงว่าผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเลือกจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทั้งสี่อำเภอดังกล่าวหมดสิทธิเข้าร่วมประชุมเพื่อเลือกกันเอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้วเห็นว่า เมื่อสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทั้งสี่แห่งดังกล่าวมีเหตุผลและความจำเป็น เนื่องจากประธานกรรมการการประถมศึกษาอำเภอติดราชการไม่อาจดำเนินการเลือกหรือเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนตามปฏิทินที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด แต่ได้ดำเนินการเลือกตั้งที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโดยสุจริตและเป็นธรรมไม่เกิดความเสียหายอย่างใด และปรากฏว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ดำเนินการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามปฏิทินที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด โดยไม่ปรากฏพฤติการณ์ส่อไปในทางไม่สุจริตและไม่ยุติธรรมแต่อย่างใด การดำเนินการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนดังกล่าวจึงถือว่าการกระทำได้โดยชอบ ดังนั้นผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการเลือกจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทั้งสี่อำเภอข้างต้น จึงมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกกันเองได้ และการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ดำเนินการไปนั้นชอบแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงหารือว่า ผู้ทรงคุณวุฒิที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทั้งสี่อำเภอเสนอชื่อมามีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งกันเองหรือไม่ และการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ดำเนินการไปแล้วมีผลอย่างไรหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยรับฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) แล้ว เห็นว่า กำหนดเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดให้คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอประชุมเพื่อเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนในวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ และเสนอชื่อไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ กำหนดเวลาประชุมผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับเลือกเพื่อเลือกกันเองที่จังหวัดในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ และ

กำหนดเวลาประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเลือกกันเองครั้งที่ ๒ (กรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาประชุมเลือกกันเองไม่ถึงกึ่งหนึ่งในการเลือกครั้งแรก) ในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ เป็นการกำหนดตามข้อ ๔ (๑)^๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖^๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓ เพื่อให้การเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกจากประชาชนในคณะกรรมการการ

^๑ข้อ ๔ ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดวันเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิวันเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ วันประกาศผลการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ และรายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ

(๒) ให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนเลือกผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามข้อ ๓ และมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่กลุ่มโรงเรียนนั้นตั้งอยู่ กลุ่มละหนึ่งคน และเสนอชื่อไปยังคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี

(๓) ให้คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอเลือกผู้ซึ่งคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนเสนอ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอละสองคน และเสนอชื่อไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด

(๔) ให้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดดำเนินการให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอเสนอชื่อ เลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนจังหวัดละสามคนในระหว่างกันเองโดยวิธีออกเสียงคะแนนโดยตรงและลับ

ในการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๔ (๔) ต้องมีผู้ซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอเสนอชื่อมาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมด

ในกรณีที่ไมอาจเลือกผู้ทรงคุณวุฒิได้ เพราะมีผู้มาออกเสียงลงคะแนนต่ำกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในวรรคสอง ให้ดำเนินการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ไมอาจเลือกครั้งแรกได้ และในการเลือกตั้งครั้งที่สองนี้ แม้จะมีผู้มาออกเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งก็ให้ดำเนินการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิได้ และให้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดประกาศชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

ในกรณีที่มิผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากันในการเลือกตั้ง ให้ดำเนินการจับสลากเฉพาะผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเท่ากันให้ได้ผู้ทรงคุณวุฒิตามจำนวนที่ต้องการ

^๒มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัดประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูจำนวนหกคน ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแต่งตั้งจำนวนสองคน ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกจากประชาชนในจังหวัดจำนวนสามคนเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

การเลือกตั้งผู้แทนข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนในจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด

ประถมศึกษาจังหวัดทุกแห่งดำเนินการโดยพร้อมเพรียงกัน ทั้งนี้ เพื่อให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเลือกจากประชาชนในจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดอย่างต่อเนื่องทันกับการพ้นจากตำแหน่งตามวาระของกรรมการชุดก่อนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๘^๓ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งกำหนดไว้คราวละสี่ปี หรือ อีกนัยหนึ่งวัตถุประสงค์สำคัญของชั้นตอนต่างๆ ดังกล่าว ก็เพื่อให้มีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในวันที่กำหนด ส่วนวันเวลาในการเสนอชื่อและเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในระดับอำเภอที่กำหนดไว้ ก็เพื่อให้สอดคล้องกับวันที่กำหนดไว้สำหรับการเลือกในระดับจังหวัด ดังนั้น เมื่อได้มีการดำเนินการให้มีการเสนอชื่อไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทันภายในเวลาที่จะต้องมีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ ๔ (๔)^๔ แห่งระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด พ.ศ. ๒๕๒๓ แล้ว แม้การเสนอชื่อและการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในระดับอำเภอจะไม่ตรงกับวันที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดไว้บ้าง ก็ไม่ทำให้การเสนอชื่อหรือการเลือกนั้นเสียไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) จึงเห็นชอบด้วยกับความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยเห็นว่าการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในอำเภอต่างๆ ที่เป็นปัญหานั้นเป็นไปโดยชอบแล้ว

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน

(นายอัคราทร จุฬารัตน)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๓๖

^๓มาตรา ๑๘ กรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งจากข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด กรรมการซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแต่งตั้ง และกรรมการซึ่งเลือกจากประชาชนในจังหวัด มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี แต่กรรมการซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแต่งตั้งจะเป็นกรรมการได้ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น